

mun. Chișinău, bul. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

Chisinau city, Ștefan cel Mare și Sfânt, 162 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

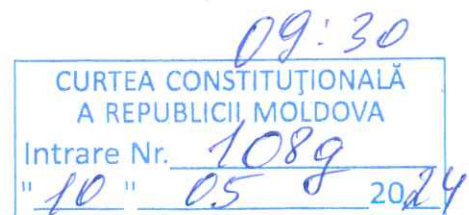

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, 28

Prin prezenta, Judecătoria Chișinău (sediul Centru), Vă remite copia încheierii nr.2-18067/22 din 23 aprilie 2024, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate înaintată de avocatul Coptu Sergiu în interesele reclamantului Priluțchi Ilia, copia cererii de chemare în judecată cu referire la cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Priluțchi Ilia împotriva lui Priluțchi Vadim privind încasarea pensiei de întreținere.

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău (sediul Centru)

Mămăligă Natalia

Sesizare

privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 74 alin. (1)
Codul Familiei și art. 78 alin. (1) Codul Familiei Nr. 1316 din 26-10-2000
prezentată în conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție

Autorul excepției de neconstituționalitate

A.1. Persoană fizică

1. Nume	Coptu
2. Prenume	Sergiu
3. Funcția	avocat

Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu	Judecătoria Chișinău sediul Centru, 2. Judecător/complet de judecată	judcător N. Mamaliga
4. Adresa instanței de judecată	bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.162 mun. Chișinău	
5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată	022 272240	

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității următoarelor prevederi a Codului Familiei:

Obiect al excepție de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile curpinse în sintagma art. 74 alin. (1) Codul Familiei și aceeași sintagmă ce se conține în art. 78 alin. (1) Codul Familiei "copiii majori inapți pentru muncă care necesită sprijin material", care urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei civile pornite la cererea de chemare în judecată depusă de Priluțchi Iliia (fiul) către Priluțchi Vadim cu privire la incasarea pensiei de întreținere pentru copilul major pe parcursul efectuării studiilor de învățământ, ce se examinează de către Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător N. Mămăligă, și aceste dispoziții în viziunea autorului sesizării contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art.art. 1 alin.(3); 4; 7; 8 alin.(1); 16; 20; 21; 25 alin.(1), (2); 26 alin.(1),(2); 28, 30, 72 alin. (3) din Constituție.

Conform art. 74 al.1 Codul Familiei Părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți pentru muncă care necesită sprijin material. Alin. (2) Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Alin. (3) Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

Conform art. 78 alin. (1) Codul Familiei Părinții sînt obligați să-și întrețină copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Alin. (2) În caz de litigii privind achitarea pensiei de întreținere, instanța judecătorească stabilește cuantumul acesteia pentru copiii majori inapți de muncă într-o sumă bănească fixă plătită lunar, ținîndu-se cont de starea materială și familială, de alte circumstanțe importante.

III. CIRCUMSTANTELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ:

La data de 11 august 2022 cet. Priluțchi Iliia, născut la 11.08.2024, în ziua cînd a împlinit majoratul, a depus în Judecătoria Chișinău sediul Centru cerere de chemare în judecată către tatăl său biologic, cet. Priluțchi Vadim, a.n. a.n. 24.03.1982, cu privire la incasarea pensiei de întreținere, prin care a solicitat a incasa de la tatăl său Priluțchi Vadim în beneficiul său pentru întreținerea sa pensie de întreținere în sumă fixă de 4 000 (patru mii) lei lunar începînd cu data atingerii majoratului – 11 august 2022, și pînă la finisarea studiilor sale în Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație.

În motivarea cerințelor sale a invocat următoarele: *"mama sa Priluțchi Alina a încheiat căsătorie cu Priluțchi Vadim la data de 03.06.2001 și din căsătoria lor s-au născut 2 copii minori: el - Priluțchi Iliia, a.n. 11.08.2004 și sora sa - Priluțchi Eva, a.n. 29.12.2009. Mama sa Priluțchi Alina l-a acționat pe tatăl său Priluțchi Vadim în instanța de judecată în anul 2012 cu acțiune civilă, prin care a solicitat desfacerea căsătoriei și incasarea pensiei de întreținere în beneficiul ei pentru întreținerea celor 2 copii minori.*

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 05.08.2013 s-a dispus a desface căsătoria încheiată între părinții săi Priluțchi Alina și Priluțchi Vadim, a fost stabilit domiciliul copiilor minori cu mama copiilor, și s-a dispus a incasa de la tatăl Priluțchi Vadim în beneficiul mamei sale Priluțchi Alina pensie de întreținere pentru copii minori în mărime de 1 600 (una mie

șase) lei din momentul adresării cu acțiune civilă în instanța de judecată. Prin decizia Colegiului civil a Curții de Apel Chișinău din 28.10.2013 s-a dispus a majora suma pensiei de întreținere pînă la 2 000 (două mii) lei.

În acest temei a fost primit de către mama sa Priluțchi Alina titlul executoriu care a fost prezentat spre executare executorului judecătoresc, care a intentat procedura de executare și a întreprins anumite acțiuni cu privire la executarea acestui document executoriu. Ulterior între părinții săi au mai fost pronunțate hotărîri judecătorești în temeiul acțiunii civile depuse de mama sa prin care s-a majorat cuantumul pensiei de întreținere pentru copii minori.

S-a invocat o stare financiară dificilă a familiei sale și în perioada anilor 2019 – 2022 tatăl său achita cîte 2 000 lei pensie de întreținere pentru el și pentru sora sa minoră.

A menționat reclamantul că în anul 2020 el după ce a absolvit 9 clase la Liceul Dragoș Vodă din com. Stăuceni a fost înmatriculat la învățămînt în anul 2020 în Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău amplasat în com. Stăuceni la secția zi la specialitatea Turizm cu termen de studii 4 ani, adică pînă în anul 2024. La 11.08.2022 el déjà a împlinit majoratul și la vîrsta de 18 ani el este student a instituției de învățămînt medie de specilitate menționate supra.

A menționat reclamantul că el consider necesar a dispune încasarea de la tatăl său Priluțchi Vadim în beneficiul său Priluțchi Ilia pentru întreținerea sa pensie de întreținere în sumă fixă de 4 000 (patru mii) lei lunar începînd cu data atingerii de către el a majoratului – 11 august 2022, și pînă la finisarea studiilor în Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație, reieșind din vîrsta sa, necesitățile sale majore de întreținere și de asigurare a dezvoltării mele fizice, intelectuale și spirituale, precum și avînd în vedere anumite circumstanțe de fapt și de drept.

Astfel la atingerea vîrstei de 18 ani tatăl său Priluțchi Vadim a încetat să-i mai achite pensie de întreținere, și astfel el ca student este lipsit de întreținerea pe care i-o acorda tatăl său Priluțchi Vadim și există riscul să fie nevoit să abandoneze studiile pentru a munci și a-și ajuta mama sa și a-i ușura povara și situația ei financiară. Studiile în cadrul acestei instituții de învățămînt i-i i-au practic toată ziua de la ora 08.00 pînă la ora 17.00 în depedendeță de orar, și i-î rămîne timp numai de a-și pregăti lecțiile și temele pentru a doua zi de studii, și nu are nici o posibilitate să se ducă undeva să mai lucreze după orele de studii.

La vîrsta de 18 ani și fiind student are nevoie de o alimentație necesară pentru vîrsta sa, am nevoie de a efectua anumite cheltueli pentru studii, deoarece studiile în această instituție de învățămînt costă. El la vîrsta de 18 ani are nevoie de îmbrăcăminte și încălțăminte pentru această vîrsta, care costă déjà ca pentru un matur, el dorește să facă și sport la anumite secții sportive pe care nu are posibilitate să le achite nici el și nici mama sa. La vîrsta sa este nevoit déjà de cîțiva ani să o ajute pe mama sa la muncile ei la negru pentru a cîștiga existența lor. La moment la vîrsta de 18 ani el poartă mărimea la încălțăminte de 44, care este una pentru maturi. El are nevoie de a se dezvolta din punct de vedere a tehnologiilor informaționale, dorește să posede calculatorul său, să comunice cu alți colegi de-ai săi.

În perioada stării epidemiologice el a fost nevoit să facă lecții online și are nevoie de computer sau laptop de care el nu dispune și nu poate să-l procure, deoarece nu dispune de mijloace financiare și computerul sau laptop este un obiect de lux pentru el. A menționat faptul că

el are probleme cu vederea și mama sa a fost nevoită să facă regulat cu el consultații la medicul oftalmolog și i-a procurat ochelari.

Astfel deși legea nu-l obligă pe tatăl său la atingerea de către reclamant a vârstei de 18 ani să-i mai achite pensie de întreținere, el consideră că reieșind din faptul că el își face studiile la o instituție de învățământ medie de specialitate și nu are posibilitate să lucreze în careva mod, deși nu este inapt pentru muncă, consideră că totuși tatăl său Priluțchi Vadim urmează a fi obligat să-i achite pensie de întreținere începând cu data atingerii de către el a majoratului – 18 ani, de la data de 11 august 2022 și pînă la finisarea studiilor de către el în instituția de învățământ menționată supra, pînă la 30 iunie 2024, avînd în vedere circumstanțele de fapt menționate de el.”

Obligația de întreținere este îndatorirea legală a unei persoane de a asigura altei persoane mijloacele necesare traiului, educării și pregătirii profesionale. Fundamentul obligației de întreținere a părinților față de copiii săi constă în îndatorirea de sprijin moral și material a persoanei aflate în raporturi de rudenie. Obligația legală de întreținere are ca obiect prestarea efectivă a întreținerii în beneficiul persoanei întreținute, îndeplinirea acestei obligații trebuind să se facă în măsura, cu mijloacele și prin modalitățile impuse sau permise de starea concretă de nevoie a creditorului, precum și în funcție de posibilitățile materiale ale debitorului.

Conform art. 51 al.2 Codul Familiei fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor cînd aceasta contravene cu interesele copilului. Alin. 3 prevede că copilul are dreptul educație din partea părinților, la dezvoltarea capacităților intelectuale, la libertatea gîndirii și conștiinței, la apărarea demnității și onoarei.

Conform art. 52 al.1 Codul Familiei copilul are dreptul să comunice cu ambii părinți, cu bunicii, frații, surorile și celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinților, nulitatea ei sau traiul separat al lor nu afectează drepturile copilului. În cazul cînd părinții au domiciliu separate copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

Conform art. 58 al.1 Codul Familiei părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți din căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separate.

Conform art. 60 al. 1 Codul Familiei părinții au dreptul și sunt obligați să-și educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separate. Alin. 2 prevede că părinții poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor și au prioritate la educația lor față de de oricare alte persoane.

Conform art. 62 al.1 Codul Familiei drepturilor părintești nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinții nu pot prejudicial sănătatea fizică și psihică a copilului. Alin. 3 prevede că toate problemele privind educația și instruirea copilului se soluționează de către părinți de comun accord, ținîndu-se cont de interesele și de părerea copilului.

Conform art. 74 al.1 Codul Familiei părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți pentru muncă care necesită sprijin material.

Conform art. 75 al.1 Codul Familiei pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de ¼ cotă-parte pentru un copil.

Conform art. 78 alin.(1) Codul Familiei Părinții sînt obligați să-și întrețină copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Alin. (2) În caz de litigii privind achitarea pensiei de întreținere, instanța judecătorească stabilește cuantumul acesteia pentru copiii majori inapți de muncă într-o sumă bănească fixă plătită lunar, ținîndu-se cont de starea materială și familială, de alte circumstanțe importante.

Obligația părinților de a-și întreține copiii este un element indispensabil al relațiilor patrimoniale dintre aceștia și garanția unei dezvoltări fizice, psihologice armonioase a copiilor. Minorii sunt îndrituiți la întreținere atît timp, cît nu își pot asigura surse de existență de sine stătător (locuință, hrană, îmbrăcăminte, cheltuieli de educație și formare profesională etc.). În legislația Republicii Moldova această perioadă durează pînă la atingerea vârstei de 18 ani, cu excepția copiilor majori inapți de muncă care pot pretinde întreținere de la părinți și după majorat.

La prezența unor condiții, dreptul de a primi întreținerea de la părinți o au și copiii majori, care au împlinit vârsta de 18 ani.

Conform art. 78 alin. (1) din Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii majori inapți de muncă, care necesită sprijin material. Se consideră inapt de muncă copilul major are și-a pierdut capacitatea de muncă, fiind încadrat în unul dintre gradele de invaliditate stabilite de lege (gradul I, II sau III). La stabilirea gradului se iau în vedere natura, gravitatea, particularitățile și evoluția bolii, precum și influența acesteia asupra capacității de muncă, posibilitatea de recuperare a acesteia. Numai incapacitatea de muncă a copilului major nu servește temei pentru a încasa întreținerea de la părinți. Trebuie să fie îndeplinite în mod cumulativ ambele condiții, necesitatea sprijinului material din cauza incapacității de muncă. Cuantumul întreținerii pentru copiii majori inapți de muncă se stabilește nu ca pentru copiii minori în cote-părți, dar într-o sumă bănească fixă, care se determină reieșind din situația materială și familială a părinților și copiilor care necesită ajutor material.

Așadar, legislația în vigoare nu stabilește ordinea în care membrii familiei sunt obligați la plata pensiei de întreținere, de aceea copilul major inapt de muncă și care necesită ajutor material poate înainta în instanța judecătorească o cerere privind încasarea pensiei de întreținere și atunci cînd el este căsătorit sau are copii majori, cu condiția că soțul sau copiii majori apți de muncă sunt în imposibilitate să-i presteze întreținerea.

Astfel în asemenea situație de fapt un copil care a atins vârsta de 18 ani și care deși este apt pentru muncă, dar dorește să facă studii medii de specialitate sau studii superioare la o instituție de învățămînt mediu de specialitate sau de studii superioare, și acest copil la atingerea vârstei de 18 ani nu locuia cu ambii părinți, ci numai cu mama, părinții lui fiind divorțați, și tatăl său locuind separat de copil, acest copil de 18 ani pierde dreptul de a primi din partea tatălui său, ce locuiește separat de el, careva întreținere în scopul ca el să-și poată face studiile la instituții de învățămînt în mod nestingherit și să l se asigure în perioada studiilor o anumită participare a tatălui său la dezvoltarea lui fizică, intelectuală a acestui copil ce a atins vârsta de 18 ani pînă la atingerea vârstei de 23 de ani.

Mentionez faptul că o asemenea normă de drept a existat în Codul Familiei în redacția veche, ce a acționat pînă în anul 2000, cînd a intrat în vigoare Codul Familiei RM în actuală redacție.

Practica statelor membre ale Uniunii Europene denotă faptul reglementării în legislațiile lor naționale a obligației părinților de a-și întreține copiii deveniți majori și apți de muncă, dar care nu sunt independenți din punct de vedere financiar, și continuă studiile la o instituție de învățămînt mediu de specialitate și/sau superior. Desigur, pentru a nu admite o povară financiară insuportabilă pusă pe seama părinților, statul impune și anumite condiții în care se poate exercita dreptul copilului major la pensia de întreținere. Asemenea condiții precum existența unei relații permanente și sănătoase între părinte și copil, lipsa restanțelor în cadrul procesului de studiu, capacitatea financiară a părintelui de a achita pensia de întreținere copilului major, dar nu în detrimentul propriu și al altor copii minori sunt luate în considerare la stabilirea obligației de plată. Unele state impun și limită de vîrstă pînă la care poate fi achitată aceasta.

Litigiile privind pensiile de întreținere sunt soluționate de către instanțele de judecată. Cadrul normativ național este lacunar în privința situațiilor de întreținere a copiilor majori apți de muncă, însă care nu și-au câștigat autonomie financiară și se află în proces de formare profesională. În principiu, în majoritatea cazurilor obligația de întreținere se execută benevol de către părinți, de regulă în natură. Însă, în cazul părintelui care nu coabitează cu acest copil major, lipsa unei reglementări în domeniu este un prilej de a se eschiva de la întreținerea copilului, inclusiv de la plata unei pensii de întreținere.

Relevăm un aspect suplimentar: ***potrivit art. 25 din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii se stabilește pensie de urmaș copiilor pînă la vîrsta de 18 ani sau, dacă își continuă studiile în instituții de învățămînt de zi (secundar, mediu de specialitate și superior), pînă la terminarea acestora, fără a depăși vîrsta de 23 de ani.***

Obligația de întreținere în cazul dat îi revine statului. Principiul conform căruia acolo unde există aceeași rațiune, trebuie să existe aceeași soluție, induce spre ideea că nu există nici o rațiune pentru care copilul care are părinții în viață să nu se bucure de aceleași drepturi pe care le are copilul ai cărui părinți sunt decedați. Prin recurgere la analogie, dacă statul asigură întreținerea copilului major care își continuă studiile și care are unul sau ambii părinți decedați, atunci ar fi logic ca părinții/părintele să execute obligația de întreținere a copilului major care la fel este înmatriculat la o instituție de învățămînt.

Împrejurarea continuării studiilor, care nu permite angajarea și realizarea de venituri din muncă echivalează cu necesitatea de sprijin material, vizată în art. 74 alin. (1) și art. 78 din Codul Familiei, normă destinată copiilor majori inapți de muncă. Și aici situațiile pot fi tratate similar, pentru că în ambele cazuri copiii se află în imposibilitatea de dobîndi autonomie financiară, fie din cauza unei particularități de dezvoltare fiziologică, fie din lipsa posibilității de angajare în câmpul muncii, din motivul antrenării în proces educațional.

Aspecte de drept comparat (state membre ale UE)

Ungaria. Toți minorii (sub vîrsta de 18 ani) au dreptul la pensie de întreținere, în conformitate cu prezumția de necesitate stabilită prin lege. Copiii cu vîrsta mai mică de 20 ani au, de asemenea, dreptul la întreținere, cu condiția ca aceștia să fie înscriși în ciclul de învățămînt

secundar. 9 Copiii de vârstă activă (18 ani sau mai mult) care își continuă studiile au dreptul la întreținere indiferent de prezumția de necesitate în cazul în care necesită întreținere pentru a-și continua studiile, într-o perioadă de timp rezonabilă. Copilul trebuie să informeze fără întârziere părintele cu privire la intenția sa de a-și continua studiile [secțiunea 4:220 alineatul (1) din Codul civil]. Studiile includ orice curs sau formare necesară pentru a obține o calificare în vederea pregătirii pentru o carieră, precum și studiile pentru obținerea unei diplome de licență sau de masterat sau programele de învățământ profesional superior, efectuate în mod continuu. În cazul în care se justifică în mod excepțional, părinții pot fi obligați să asigure întreținerea unui copil în vârstă de 25 de ani sau mai mult [secțiunea 4:220 alineatul (5) din Codul civil].

Cu toate acestea, părinții nu au o obligație de întreținere față de un copil major care își continuă studiile în cazul în care se consideră că întreținerea este nemeritată de copil, acesta nu reușește să își îndeplinească obligațiile educaționale și de examinare din motive independente acestuia sau în cazul în care întreținerea ar pune în pericol capacitatea părintelui de a se întreține sau capacitatea părintelui de a-și întreține copiii minori. De asemenea, se consideră că întreținerea este nemeritată de un copil major dacă, fără niciun motiv întemeiat, acesta nu menține relații cu părintele obligat să îl întrețină [secțiunea 4:220 alineatele (3) și (4) din Codul civil].

Belgia. A În mod normal, obligația de întreținere încetează la majoratul copilului sau la emanciparea acestuia. Cu toate acestea, obligația poate continua dacă formarea copilului nu este finalizată (articolele 203 și 336 din Codul civil). Germania[^] Nu există nici o limită de vârstă pentru întreținerea copiilor: întreținerea trebuie să fie plătită atât timp cât copilul depinde de aceasta, cu excepția cazului în care acest lucru se datorează unor greșeli din partea copilului. Cu toate acestea, după ce copiii și-au încheiat educația și formarea, aceștia trebuie, în general, să se întrețină singuri. În conformitate cu legislația germană în materie de pensii alimentare, minorii sunt privilegiați față de copiii majori, cu condiția ca aceștia din urmă să nu fie integrați în învățământul general. Cerințele impuse persoanei răspunzătoare pentru întreținerea unei persoane sunt mai stricte, și minorii au prioritate față de copii care au împlinit vârsta majoratului.

România. Obligația de întreținere dintre părinți și copii este reglementată de art. 499 și art. 525 din Codul civil. Minorul care cere întreținere de la părinții săi se află în nevoie dacă nu se poate întreține din munca sa, chiar dacă ar avea bunuri. Cu toate acestea, în cazul în care părinții n-ar putea presta întreținerea fără a-și primejdui propria lor existență, instanța de tutelă poate încuviința ca întreținerea să se asigure prin valorificarea bunurilor pe care acesta le are, cu excepția celor de strictă necesitate. Părinții sunt obligați să îl întrețină pe copilul devenit major (de regulă la 18 ani), dacă se află în continuarea studiilor, până la terminarea acestora, dar fără a depăși vârsta de 26 de ani.

Franta. În ceea ce privește întreținerea copiilor, nu există limită de vârstă stabilită prin lege: obligația de întreținere și de educație pe care o au părinții nu încetează de drept decât în momentul în care copilul devine major (articolul 371-2 din Codul civil). Trebuie făcută distincția între două perioade: • atât timp cât copilul este minor sau, dacă este major, atât timp cât nu și-a câștigat autonomia financiară, părinților le revine obligația de întreținere și de educație în ceea ce îl privește, cu scopul de a-i asigura condițiile necesare pentru dezvoltare și educație; când obligația de întreținere și de educație încetează, se aplică regimul general al obligației de

întreținere, pe baza dovezii aduse de solicitant privind starea sa de nevoie (articolele 205 și 207 din Codul civil).

Bulgaria. Părinții trebuie să plătească întreținere pentru copiii minori cu vârsta sub 18 de ani, indiferent dacă aceștia sunt capabili să lucreze sau dacă dispun sau nu de mijloacele necesare pentru a se întreține prin resurse proprii. În cazul copiilor majori, părinții trebuie să plătească întreținere în situația în care copiii nu sunt în măsură să se întrețină singuri din propriul venit sau din bunurile proprii atunci când sunt înmatriculați într-un sistem de învățământ secundar (până la vârsta de 20 ani) sau la un colegiu de formare ori universitate (până la 25 de ani), pe durata prevăzută a studiilor, dar numai dacă plata întreținerii nu presupune dificultăți deosebite pentru părinți.

Informația prezentată rezumă aspectele de ordin legislativ ale unor state membre ale UE din domeniul dreptului familiei și poate servi model pentru adoptarea unor măsuri similare pentru cadrul normativ național. Bunăstarea copiilor, inclusiv a celor care continuă studiile după atingerea majoratului, este motivul central care poate determina operarea completărilor la Codul Familiei.

Pentru a diminua sarcina financiară care ține de obligația părinților, este rațional de a introduce o limită de vârstă până la care copilul major poate pretinde întreținere din partea părinților, în cazul în care își continuă studiile. De exemplu - până la 23 ani, vârstă până la care statul plătește copilului pensia de urmaș dacă acesta își continuă studiile.

În baza argumentelor desfășurate supra, reieșind din prevederile Legii privind drepturile copilului, și în scopul protecției adecvate a drepturilor copilului ar fi corect ca organul legislativ suprem să completeze Codul Familiei cu o normă legală, care să instituie obligația părinților de a-și întreține copiii majori care continuă studiile, dar de ex. numai până la vârsta de 23 ani.

Obligația părinților de a-și întreține copiii este un element indispensabil al relațiilor patrimoniale dintre aceștia și garanția unei dezvoltări fizice, psihologice armonioase a copiilor. Minorii sunt îndreptățiți la întreținere atât timp, cât nu își pot asigura surse de existență de sine stătător (locuință, hrană, îmbrăcăminte, cheltuieli de educație și formare profesională etc.).

În legislația Republicii Moldova această perioadă durează până la atingerea vârstei de 18 ani, cu excepția copiilor majori inapți de muncă care pot pretinde întreținere de la părinți și după majorat. Practica statelor membre ale Uniunii Europene menționată supra denotă faptul reglementării în legislațiile lor naționale a obligației părinților de a-și întreține copiii deveniți majori și apți de muncă, dar care nu sunt independenți din punct de vedere financiar, și continuă studiile la o instituție de învățământ mediu de specialitate sau superior. Preluarea acestui model în legislația națională ar fi un stimul suplimentar pentru copiii care doresc continuarea studiilor, dar optează pentru încadrare în câmpul muncii (necalificate) din lipsa întreținerii din partea părinților. Situația este și mai vulnerabilă în cazul copiilor ai cărui părinți/părinte nu coabitează cu acesta și au teme de a se eschiva de la plata unei pensii de întreținere.

Anume această situație și este motivul principal care a determinat reclamantul Priluțchi Ilia la atingerea vârstei de 18 ani să depună cerere de chemare în judecată către tatăl său Priluțchi Vadim, care pînă la aceasta a fost obligat prin anumite hotărîri judecătorești să-i achite pensie de întreținere la inițiativa și cererile de chemare în judecată depuse anterior de mama sa Priluțchi

Articolul 15. Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16. Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20 Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Articolul 23. Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 35. Dreptul la învățătură

(1) Dreptul la învățătură este asigurat prin învățămîntul general obligatoriu, prin învățămîntul liceal și prin cel profesional, prin învățămîntul superior, precum și prin alte forme de instruire și de perfecționare.

(7) Învățămîntul liceal, profesional și cel superior de stat este egal accesibil tuturor, pe bază de merit.

Articolul 47. Dreptul la asistență și protecție socială

(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzînd hrana, îmbrăcămîntea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

Articolul 50. Ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor

(2) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor.

Articolul 54. Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. (4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 66. Atribuțiile de bază

Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

- a) adoptă legi, hotărîri și moțiuni;
- c) interpretează legile și asigură unitatea reglementărilor legislative pe întreg teritoriul țării;

Articolul 134

Statutul

(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Articolul 135

Atribuțiile

(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

Ne întemeiem solicitarea și cerințele și pe prevederile pct.pct. 64, 70, 81 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, pct.pct. 53, 55, 56, 57 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 22 din 27.06.2017, pct. pct. 26, 28, 29, 30, 31, 32, 37 și 38 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 22 din 01.10.2018, pct.pct. 21, 22, 23, 24, 25 și 26 a deciziei Curții Constituționale nr. 126 din 15.11.2018.

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale

Articolul 14. Interzicerea discriminării. Exercițarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Autorul sesizării consideră că dispozițiile articolului sunt contrare articolelor 38 și 39 din Constituție.

Considerăm că dispozițiile de lege supuse controlului de constituționalitate au tangență cu dreptul la instruire, la învățătură, la protecție și asistență socială a copiilor care au împlinit vârsta de 18 ani și care-și continuă studiile într-o instituție de învățământ medie de specialitate sau de studii superioare de a primii de la părintele său non-custodial, adică care nu locuiește cu mama copilului, și care pînă la împlinirea vârstei de 18 de către copil a fost obligat la achitarea pensiei de întreținere, deoarece prin neachitarea pensiei de întreținere de către acest părinte pentru acest copil ce a atins vârsta de 18 ani și care-și face studiile menționate supra, acest copil este lipsit de întreținerea necesară din partea părintelui și suferă posibilitatea copilului de a face studii, de a învăța la aceste instituții de învățământ medii de specialitate sau de studii superioare.

Astfel întrucât acest drept al copilului ce a atins vârsta de 18 ani și care-și face studiile la instituții de învățământ medii de specialitate sau de studii superioare de a face studii, de a învăța, la instruire, la dezvoltare, la protecție și asistență socială, nu este unul absolut, pe cale de consecință, se impune examinarea în cauză a respectării

principiului proporționalității, o cerință imperativă necesar a fi respectată în cazurile de restrângere a exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale ale omului, prevăzută de art.54 alin.(2) din Constituție.

Pentru a fi compatibilă cu art.54 alin.(2), o astfel de restricție sau ingerință trebuie să fie „prevăzută de lege”, să urmărească unul sau mai multe scopuri legitime, dintre cele enumerate de alineatul doi, și să fie „necesară într-o societate democratică”, în vederea realizării aceluși scop sau a acelor scopuri.

Cu referire la incidența articolului 16 din Constituție, Curtea Constituțională a amintit că egalitatea în fața legii și a autorităților publice presupune lipsa oricărei discriminări directe sau indirecte. Discriminarea are loc atunci când persoanele care se află în situații asemănătoare sunt tratate în mod diferit (i.e. discriminare directă) sau atunci când persoanele care se află în situații diferite sunt tratate în același mod (i.e. discriminare indirectă), cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv și rezonabil (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 29 din 22 noiembrie 2018, § 34).

De asemenea, Curtea Europeană afirmă în jurisprudența sa că tratamentele diferențiate sunt discriminatorii dacă nu au o justificare obiectivă și rezonabilă, adică dacă nu urmăresc un scop legitim sau dacă nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (a se vedea, în acest sens, Sejdić și Finci v. Bosnia și Herțegovina, 22 decembrie 2009, § 42; Stummer v. Austria, 7 iulie 2011, §87; Khamtokhu și Aksenchik v. Rusia, 24 ianuarie 2017 § 64).

În concluzie, în calitate de autor al sesizării sunt de părere că numai copiii majori inapți pentru muncă pot beneficia de pensie de întreținere de la părintele său care nu locuiește cu copilul său, iar copilul care a împlinit vârsta de 18 ani și își continuă studiile la o instituție de învățământ medie de specialitate sau studii superioare nu are dreptul de a primi pensie de întreținere în continuare de la părintele său non-custodial, adică care a locuit separat de acest copil și pînă la vârsta de 18 ani a fost obligat să achite în temeiul unor hotărîri judecătorești să achite pensie de întreținere, practic în situații analogice și comparabile, fără o justificare rezonabilă și obiectivă constituie discriminare a acestor 2 categorii de copii care au împlinit vârsta de 18 ani pe acest criteriu că dacă ieși apt pentru muncă, deși își faci studiile la instituții de învățământ nu mai dispui de dreptul de a primi pensie de întreținere de la părintele non-custodial, care nu a locuit în familia copilului.

Astfel această situație constituie de fapt și de drept un tratament discriminatoriu dintre acești copii și este o îngrădire sau o încălcare a dreptului copilului care a împlinit vârsta de 18 ani și își continuă studiile la o instituție de învățământ la instruire, la asistență socială, de protecție copilului, în vederea asigurării respectării interesului superior al fiecărui copil din Republica Moldova.

Astfel este cert că tratamentul deiferențiat pe care-l generează normele contestate nu poate fi justificat. În urma celor relatate, invocăm neconcordanța prevederilor supuse verificării, cu drepturile și libertățile fundamentale proclamate de Constituția RM și considerăm, că Curtea Constituțională urmează a fi sesizată pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate a normelor respective.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Astfel reieșind din aceste circumstanțe de fapt și de drept descrise supra consider că dispozițiile curpinse în sintagma art. 74 alin. (1) Codul Familiei și aceeași sintagmă ce se conține în art. 78 alin. (1) Codul Familiei “copiii majori inapți pentru muncă care necesită sprijin material”, care urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei civile pornite la cererea de chemare în judecată depusă de Priluțchi Ilia (fiul) către Priluțchi Vadim cu privire la incasarea pensiei de întreținere pentru copilul major pe parcursul efectuării studiilor de învățământ, ce se examinează de către Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător N. Mămăligă, contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art.art. 1 alin.(3); 4; 7; 8 alin.(1); 16; 20; 21; 25 alin.(1), (2); 26 alin.(1),(2); 28, 30, 72 alin. (3) din Constituție.

În baza celor invocate, solicit Curții Constituționale RM, să declare neconstituționale dispozițiile:

În art. 74 alin. (1) Codul Familiei sintagma “copiii majori inapți pentru muncă care necesită sprijin material”

În art. 78 alin. (1) Codul Familiei sintagma “copiii majori inapți pentru muncă care necesită sprijin material”.

VI. DATE SUPLIMENTARE REFERITOR LA OBIECTUL SESIZĂRII

Verificarea cosntituționalității prevederilor din Codul Familiei ține atribuțiile exclusive a Curții Constituționale (art. 135 Constituția RM).

Consider că sunt întrunite condițiile de admisibilitate a prezentei sesizări de neconstituționalitate stabilite prin filtrul menționat în Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016.

Anterior Curtea Constituțională nu s-a expus asupra constituționalității dispozițiilor legale prin prizma criticilor formulate în prezenta sesizare.

În speță fiind întrunite condițiile de admisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate în sensul definit de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016, considerăm că instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională dispunând suspendarea procesului pînă la examinarea de către Curtea Constituțională a acestei sesizări

VII. LISTA DOCUMENTELOR ANEXATE

- Cererea de chemare în judecată.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: Chișinău

09 aprilie 2024

Avocat Coptu Sergiu, în apărarea intereselor cet. Priluțchi Ilia

Dosar nr.2-18067/22
(2-22119298-12-2-12082022)

ÎNCHEIERE

23 aprilie 2024

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

În componență:

Președintele ședinței, judecător

Natalia Mămăligă

Grefier

Valentina Perjeru

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea înaintată de Priluțchi Ilia împotriva lui Priluțchi Vadim privind încasarea pensiei de întreținere,

a c o n s t a t a t:

La 11 august 2022, Priluțchi Ilia s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Priluțchi Vadim. A solicitat încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a pensiei de întreținere în sumă bănească fixă în mărime de 4 000 lei, începând cu 11 august 2022 și pînă la data finisării studiilor la Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație (f.d.2-4).

În motivarea cererii a indicat că la 3 iunie 2011 mama sa Priluțchi Alina a încheiat căsătoria cu Priluțchi Vadim, iar din căsătorie au doi copii minori Priluțchi Ilia, născut la 11 august 2004 și sora Priluțchi Eva, născută la 29 decembrie 2009. Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 5 august 2013 a fost desfăcută căsătoria între părinți, s-a stabilit domiciliul copiilor minori cu mama și s-a dispus încasarea de la Priluțchi Vadim a pensiei de întreținere a copiilor minori în mărime de 1 600 lei din momentul adresării cu acțiune civilă în instanța de judecată. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2013 a fost admis apelul declarat de către Priluțchi Alina, s-a casat hotărârea instanței de fond în partea încasării pensiei de întreținere și s-a dispus de a încasa de la Priluțchi Vadim în beneficiul Alinei Priluțchi pensia de întreținere a copiilor minori în mărime de 2 000 lei lunar pentru ambii copii. A relatat că mama sa Priluțchi Alina a prezentat titlul executoriu spre executare executorului judecătoresc, care a intentat procedura de executare și a întreprins anumite acțiuni cu privire la executarea acestui document executoriu. Prin ordonanța procurorului în Procuratura sectorului Rîșcani mun. Chișinău din 14 noiembrie 2012 s-a dispus a-l recunoaște vinovat pe Priluțchi Vadim de comiterea contravenției prevăzute de art.63 alin.(1) din Codul contravențional pentru faptul că el nu avea și nici la moment nu are grijă de copii săi, sistematic întrebuința și consuma alcool și provoca diferite conflicte cu fosta soție și copii, la fel nu își executa obligația de întreținere, instruire și educație a copiilor minori. A accentuat că prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 martie 2015 Priluțchi Vadim a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii

prevăzute de art.201¹ alin.(1) Cod penal, însă a fost încetat procesul pe motiv că a expirat termenul de prescripție prevăzut pentru atragerea la răspundere penală. Ulterior, în anul 2016 mama sa Priluțchi Alina a inițiat acțiune civilă împotriva lui Priluțchi Vadim cu privire la decăderea din drepturile părintești. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2017 a fost admisă acțiunea depusă de Priluțchi Alina și a fost decăzut din drepturile părintești tatăl lui Priluțchi Vadim în privința copiilor minori pentru anumite motive de fapt și de drept. Susține că împreună cu sora sa Priluțchi Eva s-au aflat permanent la întreținerea mamei, au locuit într-un cămin închiriat de aceasta ca profesor ce activează în cadrul Centrului de Excelență în Viticultură și Vinificație, amplasat în comuna Stăuceni. A menționat că mama sa fiind angajată în cadrul unei instituții publice de învățământ primește un salariu mizer și și-a asumat practic toate cheltuielile de întreținere a copiilor minori, care locuiesc cu ea. A accentuat că mama sa nu dispunea de o altă sursă de venit decât salariul în mărime de 1 300 lei lunar, care era unica sursă de existență și din care se întrețineau toți trei, precum și din pensia de întreținere achitată de tatăl său în mărime de 2 000 lei lunar. La 19 august 2019 mama sa a depus în instanța de judecată acțiune privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, iar prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 februarie 2020 a fost modificat cuantumul pensiei de întreținere încasată de la Priluțchi Vadim în beneficiul Alinei Priluțchi pentru întreținerea copiilor minori Priluțchi Iliia, născut la 11 august 2004 și sora Priluțchi Eva, născută la 29 decembrie 2009, în temeiul deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2013, explicată prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 6 februarie 2014, în sumă bănească fixă de 2 000 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data înaintării acțiunii în instanța de judecată 13 august 2019 și pînă la atingerea majoratului. Hotărârea menționată a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 iulie 2020 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 2 decembrie 2020. A relatat că la moment a absolvit 9 clase la Liceul Dragoș Vodă din comuna Stăuceni și a fost înmatriculat în anul 2020 la Centrului de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău, amplasat în comuna Stăuceni, la secția de zi, specialitatea turism, cu termen de studii de 4 ani pînă în anul 2024. Consideră că prin prisma prevederilor art.51 alin.(2), art.52 alin.(1), art.58 alin.(1), art.60 alin.(1), art.62 alin.(1), art.74 alin.(1), art.76 alin.(1) din Codul familiei este în drept de a pretinde de la tatăl său Priluțchi Vadim să îi achite pensia de întreținere în sumă fixă de 4 000 lei lunar, începând cu data atingerii vârstei majoratului – 11 august 2022 și pînă la finisarea studiilor la Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație reieșind din vârsta sa, necesitățile majore de întreținere și de asigurare a dezvoltării fizice, intelectuale și spirituale. A subliniat că odată cu atingerea vârstei de 18 ani tatăl său Priluțchi Vadim va înceta să achite pensia de întreținere și astfel există riscul ca student, să fie lipsit de întreținerea care îi era acordată și să fie nevoit să abandoneze studiile la secția de zi pentru a munci și a o ajuta pe mama întru ușurarea poverii și situației ei financiare. Studiile în cadrul instituției de învățământ îi i-au practic toată ziua de la 8-00 pînă la 17-00 în dependență de orar, astfel îi rămâne puțin timp pentru pregătirea lecțiilor și temelor pentru a doua zi de studii, respectiv nu are nici o posibilitate de a se duce undeva să mai lucreze după orele de studii. A notat că la această vîrstă are nevoie de o alimentație, îmbrăcăminte și încălțăminte, dorește să facă și sport la anumite secții

sportive pe care nu are posibilitate să le achite, fiind nevoit deja de câțiva ani să o ajute pe mama sa la muncile ei la negru pentru a ne câștiga existența. La fel, are nevoie de a se dezvolta din punct de vedere a tehnologiilor informaționale, dorește să aibă calculatorul său și să comunice cu alți colegi însă din lipsa mijloacelor financiare un computer sau laptop este un obiect de lux pentru ei. A mai menționat că din cauza unor probleme de sănătate a fost nevoit să facă regulat consultații la medicul oftalmolog și și-a procurat ochelari. A opinat că în situația în care își face studiile la o instituție de învățământ medie de specialitate și nu are posibilitatea să lucreze în careva mod cu toate că nu este inapt de muncă, tatăl său urmează a fi obligat să-i achite pensia de întreținere pînă la finalizarea studiilor la instituția de învățământ data de 30 iunie 2024.

În ședința de judecată avocatul reclamantului Priluțchi Ilia, Coptu Sergiu, împuternicit în baza mandatului nr.1578094 din 22 septembrie 2022, a înaintat demers privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor cuprinse în sintagma art.74 alin.(1) din Codul familiei și aceiași sintagmă ce se conține în art.78 alin.(1) Codul familiei și anume „copii majori inapți pentru muncă care necesită sprijin material”, sub aspectul corespunderii cu art. 1 alin.(3), art.4, art.7, art.8 alin.(1), art.16, art.20, art.21, art.25 alin.(1) și (2), art.26 alin.(1) și (2), art.28, art.30 și art.72 alin.(3) din Constituția Republicii Moldova.

Avocatul pârâtului Priluțchi Vadim, Sîrbu Violeta, împuternicită în baza mandatului nr.1619206 din 22 septembrie 2022, în ședința de judecată a solicitat respingerea demersului ca neîntemeiat.

Reclamantul Priluțchi Ilia și pârâtul Priluțchi Vadim la ședința de judecată nu s-au prezentat, fiind citați în mod legal.

Analizând solicitarea formulată de către avocatul reclamantului Priluțchi Ilia, Coptu Sergiu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța o admite, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.12¹ Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile. Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

În acest context, Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, a relevat că „[§82] judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Totodată, Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.”

Din conținutul solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că aceasta vizează prevederile cuprinse în sintagma art.74 alin.(1) din Codul familiei și aceiași sintagmă ce se conține în art.78 alin.(1) Codul familiei și anume „copii majori inapți pentru muncă care necesită sprijin material”.

Totodată, instanța constată că avocatul reclamantului Coptu Sergiu consideră că prevederile normei respective contravin art. 1 alin.(3), art.4, art.7, art.8 alin.(1), art.16, art.20, art.21, art.25 alin.(1) și (2), art.26 alin.(1) și (2), art.28, art.30 și art.72 alin.(3) din Constituția Republicii Moldova.

În acest context, instanța remarcă că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit.g) din Constituția Republicii Moldova, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Astfel, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, instanța menționează că norma de drept vizată de către avocat în interesele reclamantului Priluțchi Ilia constituie obiect al controlului de constituționalitate, fiind inclus în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

De asemenea, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către avocat în interesele reclamantului Priluțchi Ilia, iar prevederile art.74 alin.(1) și art.78 alin.(1) Codul familiei vizate nu au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Din cele expuse, ținând cont că norma de drept solicitată a fi supus controlului de constituționalitate urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei deduse judecății, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, instanța admite solicitarea reprezentantului reclamantului Priluțchi Ilia, avocatul Coptu Sergiu, și ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor cuprinse în sintagma art.74

alin.(1) din Codul familiei și aceeași sintagmă ce se conține în art.78 alin.(1) Codul familiei și anume „copii majori inapți pentru muncă care necesită sprijin material”.

În conformitate cu art.12¹, art. 269-270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

d i s p u n e

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor cuprinse în sintagma art.74 alin.(1) din Codul familiei și aceeași sintagmă ce se conține în art.78 alin.(1) Codul familiei și anume „copii majori inapți pentru muncă care necesită sprijin material”.

Se remite Curții Constituționale prezenta Încheiere, Sesizarea, copia cererii de chemare în judecată, pentru a fi examinată conform competenței.

Încheierea separat nu se supune nici unei căi de atac, dar poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Natalia Mămăligă

